

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ СТАРА ЗАГОРА ПРЕЗ 2019 ГОДИНА

През 2019 г. в област Стара Загора са приключили делата за 1 628 извършени **престъпления**. Делата за 616 от тях са завършили с ефективни осъдителни присъди, за 682 - с условно осъждане, за 26 - с оправдаване, за 16 с прекратяване, и за 288 - с освобождаване от наказание.

С осъдителни присъди (ефективни и условни) са приключили делата за 1 298 извършени престъпления, което е с 3.2% по-малко в сравнение с 2018 година.

През 2019 г. **обвиняеми** са били 1 608 лица, от които:

- с ефективна осъдителна присъда са приключили делата на 590 лица, или 36.7% от общия брой на обвиняемите;
- условно осъдени са 667 (41.5%) лица;
- освободени от наказателна отговорност са 309 (19.2%) лица;
- оправдани са 24 обвиняеми лица (1.5%);
- на 18 лица делата са прекратени (1.1%).

Фиг. 1. Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица в област Стара Загора през периода 2015 - 2019 година

Броят на осъдените лица с влезли в сила присъди през 2019 г. е 1 257, като в сравнение с 2018 г. намалява с 3.8%.

Осъдените непълнолетни лица (14 - 17 години) са 73, или 5.8% от всички осъдени.

Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица по глави от Наказателния кодекс (НК) и някои видове престъпления

Общопасни престъпления¹

През 2019 г. най-голям е броят и съответно относителният дял на **общопасните престъпления** - 595, или 45.8% от общия брой на наказаните престъпления. Осъдените за извършването на този вид престъпления са 547, или 43.5% от общия брой на осъдените лица. В сравнение с предходната година през 2019 г. се наблюдава намаление както на броя на престъпленията, така и на осъдените лица за извършени общопасни престъпления - съответно с 4.6 и 4.5%.

- В структурата на общопасните престъпления най-голям е броят на *престъпленията по транспорта и съобщенията* - 416, или 69.9% от общия брой на общопасните престъпления. За извършването на този вид престъпления са осъдени 386 лица, или 70.6% от осъдените за извършени общопасни престъпления.
- *Престъпленията, свързани с наркотици*, завършили с осъждане през 2019 г. са 139 (23.4% от общия брой на общопасните престъпления), а наказаните за тях лица са 119 (21.8% от осъдените за извършени общопасни престъпления).

Престъпления против собствеността²

На второ място в структурата на престъпленията, завършили с осъждане в област Стара Загора през 2019 г., са тези **против собствеността**. С осъдителна присъда са приключили делата за 339 извършени престъпления (26.1% от всички престъпления, завършили с осъждане). Осъдени са 378 лица, или 30.1% от общия брой на осъдените през 2019 г.

- Сред престъпленията против собствеността най-разпространени са *кражбите* на имущество със 70.2% относителен дял от престъпленията против собствеността и 18.3% от общия брой на всички престъпления, завършили с осъждане. С осъдителна присъда са приключили делата за 238 извършени кражби, а осъдените за тях лица са 266.
- По своята правна и криминална характеристика *грабежите* са сред най-тежките престъпления против собствеността. През 2019 г. за 30 грабежа са осъдени 37 лица.
- За извършени 33 *измами* са осъдени 39 лица, или 10.3% от осъдените за престъпления против собствеността.

¹ Включват престъпления, извършени по общопасен начин или с общопасни средства, по транспорта и съобщенията, против народното здраве и околната среда, при използването на атомната енергия за мирни цели и други.

² Включват: кражба и грабеж на имущество, присвояване, измама, изнудване, вещно укривателство, унищожаване и повреждане на имущество, злоупотреба на доверие.

Престъпления против стопанството³

През 2019 г. с осъдителна присъда са приключили делата за 66 извършени **престъпления против стопанството**, или 5.1% от общия брой на наказаните престъпления. За тях са осъдени 63 лица, или 5.0% от всички осъдени лица.

Престъпления против личността²

През 2019 г. в област Стара Загора са наказани 119 **престъпления против личността** (9.2% от всички престъпления, завършили с осъждане). За извършването им са осъдени 96 лица, или 7.6% от общия брой на лицата с влезли в сила присъди през годината.

- Сред престъпленията против личността с най-голям брой и относителен дял са причинените *телесни повреди*, като с осъдителна присъда са завършили делата за 55 престъпления. Броят на осъдените лица за този вид престъпления е 46, или 47.9% от общия брой на осъдените за извършени престъпления против личността.
- За *принуда* с осъдителни присъди са завършили 31 наказателни дела с 20 осъдени лица за този вид престъпления.

Осъдени лица за други видове престъпления

През 2019 г. в област Стара Загора са осъдени за извършването на:

- престъпления против брака, семейството и младежта - 77 лица (6.1%);
- престъпления против реда и общественото спокойствие - 36 лица (2.9%);
- документни престъпления - 23 лица (1.8%);
- престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции³ - 23 лица (1.8%);
- престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната система – 9 лица (0.7%);
- престъпления против правата на гражданите - 4 лица (0.3%);
- престъпления против отбранителната способност на Републиката, против информацията - 1 лице (0.1%).

Осъдени лица по пол и възраст

Разпределението на осъдените през 2019 г. лица в област Стара Загора по пол и възраст е следното:

Броят на осъдените мъже е 1 135, или 90.3% от общия брой на осъдените лица. С най-висок брой и относителен дял са мъжете с влязла в сила присъда във възрастовата група 30 - 39 години - 26.3% от общия брой на осъдените мъже.

¹ Включват общи стопански престъпления, престъпления против кредиторите и в отделни стопански отрасли, против митническия режим и против паричната кредитна система.

² Включват убийства, телесни повреди, отвличане и противозаконно лишаване от свобода, принуда, обида и клевета, разврат, трафик на хора.

³ Включват престъпления против реда на управлението, престъпления по служба, против правосъдието и подкуп

Осъдените жени са 122, като най-голям е дялът им във възрастовата група 30 - 39 години - 27.0% от общия брой на осъдените жени.

Осъдени лица по наложени наказания

В структурата на осъдените лица по наложени наказания най-голям е относителният дял на *лишените от свобода*. През 2019 г. в област Стара Загора те са 1 002, или 79.7% от общия брой на осъдените лица. Най-висок е относителният дял на лишените от свобода за срок от 6 месеца до 1 година (43.3% от всички осъдени на лишаване от свобода), следвани от лишените от свобода за срок до 6 месеца - 33.3%.

1. Осъдени на лишаване от свобода в област Стара Загора през 2019 година

Размер на наложените наказания „лишаване от свобода“	Брой	Структура - %
Общо	1002	100,0
До 6 месеца	334	33,3
От 6 месеца до 1 година	434	43,3
От 1 до 3 години	199	19,9
От 3 до 4 години	17	1,7
От 4 до 5 години	9	0,9
От 5 до 10 години	9	0,9

Наказанието „*пробация*“ е наложено на 172 лица (13.7% от всички осъдени), „*глоба*“ - на 73 лица (5.8%), а „*обществено порицание*“ - на 10 лица.

Методологични бележки

Статистическите данни за престъпленията, завършили с осъждане, и осъдените лица с влезли в сила присъди са на базата на годишни данни, получавани от окръжните, районните и военните съдилища и от Специализирания наказателен съд.

Обект на наблюдение е дейността на районните и окръжните съдилища по наказателните дела от общ, частен и административен характер. От 1998 г. е включена и информация за дейността на военните съдилища, а от 2012 г. - и на Специализирания наказателен съд. Не е включена информация за резултатите от дейността на Върховния касационен съд.

Единици на наблюдение са престъпленията, завършили с осъждане, и осъдените лица с влезли в сила присъди.

В броя на престъпленията и осъдените лица за дадена отчетна година се включват тези, на които присъдата е влязла в сила през същата година.

В броя на обвиняемите лица се включват осъдените, условно осъдените, оправданите, освободените от наказание и лицата, на които делата са прекратени.

В броя на осъдените лица се включват всички осъдени лица на някакво наказание, включително и условно осъдените.

В броя на престъпленията, завършили с осъждане, се включват всички престъпления, завършили с осъждане, независимо дали са извършени от едно или повече лица.

Възрастта на осъдените лица е посочена в навършени години към момента на извършване на престъплението.

Непълнолетни са навършилите 14 години, но ненавършили 18 години лица.

Пълнолетни са лицата на възраст 18 и повече години.

Осъдените непълнолетни лица се включват в общия брой на осъдените лица.

Съгласно член 31, ал. 1 и 2 от НК **наказателноотговорно** е пълнолетно лице, навършило 18-годишна възраст, което в състояние на вменяемост извърши престъпление. **Непълнолетно лице** - навършило 14 години, но ненавършило 18 години, е **наказателноотговорно**, ако е могло да разбира свойството и значението на деянието и да ръководи постъпките си.

Данните за престъпленията, завършили с осъждане, и осъдените лица са получени на основата на информация от изследвания на Националния статистически институт иданни от административен източник - Единната информационна система за противодействие на престъпността(ЕИСПП).

Повече информация и данни за престъпленията, завършили с осъждане, и осъдените лица са достъпни в ИС „Инфостат“ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=56) и на сайта на НСИ (www.nsi.bg), раздел „Правосъдие и престъпност“.